

Strona znajduje się w archiwum.

Koreański eksperyment

Północnokoreański Specjalny Okręg Administracyjny miał być drugim Hongkongiem. Przewodniczący Kim Dzong Il konsultował się w tej sprawie z Jiang Zeminem.

Mimo, że prezydent Chińskiej Republiki Ludowej odradzał lokalizację ze względu na możliwości zbyt dużej rywalizacji z chińskim miastem Dandong po drugiej stronie wrażliwej militarnie granicy, Kim postawił na swoim.

Wkrótce gubernatorem okręgu mianował Yang Bina, urodzonego w Chinach Holendra, wg magazynu „Forbes” - drugiego najbogatszego Chińczyka, z fortuną szacowaną na 900 milionów dolarów, eksportera orchidei, developera, dyrektora Euro-Asia Group, z siedzibą w Hongkongu. Portal cankor.ca podał nawet, że Kim Dzong Il mógł adoptować, bądź w jakiś inny sposób nadać biznesmenowi status swojego syna. Yang zyskał sobie przychylność Phenianu wysyłając tam miliony dolarów.

Zanim Yang Bin został aresztowany pod zarzutem *korupcji* i *oszustw podatkowych*, był plasowany przez magazyn Forbes jako drugi najbogatszy Chińczyk. Podstawy swojego biznesu Bin stworzył w Holandii, gdzie przeniósł się w 1987 roku, a w 1989 roku, po zamieszkach na Tiananmen, otrzymał azyl. Po powrocie do Kraju Środka w 1995 roku w Shenyang na północnym wschodzie Chin, stworzył coś na wzór Małej Holandii, z

wiatrakami, tradycyjnymi dwuspadowymi dachami, kopią dworca kolejowego w Amsterdamie, stawami, w których pływały złote rybki i łabędzie.

Jego projektem zachwycił się Kim Dzong Il, a 26 września 2002 roku, wg północnokoreańskiej agencji rządowej, Yang Bin został zaprzysiężony na pierwszego ministra okręgu. Przez dwa lata Yang działał w Korei Północnej, wprowadzając nowinki agrarne i najnowsze technologie rodem z Holandii. Jego władza rozciągała się na możliwości weta wobec osób powołanych przez Pyongyang na stanowiska w Sinŭiju, mógł również mianować prokuratorów, szefów policji i obsadzać stanowiska administracyjne. Enklawa Sinŭiju, miała być rajem dla inwestorów zagranicznych, niezależnym od rządu centralnego bardziej aniżeli Hongkong, czy Makau.

Yang zwoływał konferencje prasowe, na których przedstawiał swoje wizje wolnego społeczeństwa kapitalistycznego, obszar bezwizowy dla inwestorów, itd. Aby to osiągnąć, twierdził, enklawa musiała zostać odgródzona murem od Korei Północnej, a dotychczasową ludność Sinŭiju, nie mającą zielonego pojęcia, co jest grane, w liczbie 400 tysięcy zaczęto przesiedlać. Na pierwszy rzut, w czerwcu 2001 roku, poszli "ideologicznie podejrzani" mieszkańcy, których liczba sięgnęła kilkudziesięciu tysięcy.

Jeszcze 3 października 2002 roku Yang obiecywał dziennikarzom, że następnego dnia zabierze ich na prywatną wycieczkę po enklawie. Jednak nazajutrz, o 5 rano, kilka godzin przed rozpoczęciem swojego pierwszego dnia pracy, jako gubernator Specjalnego Okręgu Administracyjnego, chińska policja zabrała go na przesłuchanie w sprawie nielegalnej działalności ekonomicznej.

14 lipca 2003 roku chiński sąd w Shenyang wysłał multimilionera na 18 lat za kratki. Prawnik Yanga przyznał, że biznesmen został skazany na więzienie oraz grzywnę w wysokości 2.3 milionów RMB (renminbi juanów) za *łapówki, fałszerstwa, przestępstwa kontraktowe* oraz sprzeczne z prawem wykorzystanie ziemi rolnej.

Mimo, że wysokie kary więzienia w Chinach dla sprawców *przestępstw białych kołnierzyków* są powszechne, to obserwatorzy uważali taką karę za bardzo surową, zważywszy na zażyłe stosunki Yanga z Kim Dzong Ilem, a także holenderskie obywatelstwo.

Jak podało Stowarzyszenie Studiów Azjatyckich (Association for Asian Research) powodem, dla którego Kim Dzong Il nie wypowiedział się na temat zatrzymania Yanga, był fakt, że Chiny pożyczyły Korei Północnej 80 miliardów juanów. Uważa się, że Chiny mogłyby skutecznie powstrzymać Kim Dzong Ila przed igraniem z ogniem, tak jak to zrobiły aresztując Yanga, problem według SSA polega jednak na tym, że Pekin zawsze uważał Koreę Północną za kartę przetargową w rozmowach ze Stanami Zjednoczonymi.

Firma Yang Bina, Euro-Asia Group, była jednym z pierwszych prywatnych przedsiębiorstw notowanych na giełdzie w Hongkongu.

Specjalny Okręg Administracyjny Sinŭiju został powołany we wrześniu 2002 roku jako ekonomicznie niezależny obszar Korei Północnej przy granicy z Chinami, obejmujący miasto Sinŭiju i obszary sąsiednie. Była to próba wprowadzenia gospodarki rynkowej i kierowany na wzór Bezpośrednio Zarządzanych Miast i chińskich specjalnych regionów ekonomicznych - Hongkongu i Makau, z własnym prawem. Po aresztowaniu Yang Bina rząd koreański ogłosił kontynuowanie projektu, a okręg zaczął podlegać Komisji ds. Zagranicznej Promocji Współpracy Ekonomicznej. Okręg ma własną flagę, miał być również wyjęty spod struktur północnokoreańskich i wydawać odrębne paszporty; ziemię okręgu wydzierżawiono na 50 lat. Obecnie plany związane z Sinŭiju zostały zarzucone.

Logo Specjalnego Okręgu Administracyjnego przedstawia kwiat magnolii, który w 1991 roku został uznany za kwiat narodowy Korei Północnej

Źródła: nytimes.com; independent.co.uk; cankor.ca; voanews.com; asianresearch.org